

DVIDEŠIMTOJI NACIONALINĖ MOKSLINĖ PRAKTINĖ KONFERENCIJA „GAMTAMOKSLINIS UGDYMAS BENDROJO LAVINIMO MOKYKLOJE – 2014“: KONFERENCIJOS APŽVALGA

Vincentas Lamanuskas

MMC „Scientia Educologica“, Šiauliai, Lietuva

Šių metų balandžio 25–26 d. Panevėžyje vyko XX nacionalinė mokslinė praktinė konferencija „Gamtamokslinis ugdymas bendrojo lavinimo mokykloje – 2014“. Džiugu, kad tai jau dvidešimtoji, jubiliejinė konferencija. Ją organizavo mokslinis metodinis centras „Scientia Educologica“, o svarbiausi konferencijos partneriai – Panevėžio gamtos mokykla ir savaitraštis „Žaliasis pasaulis“. Verta prisiminti, kad pirmoji tokia konferencija vyko 1995 metais Panevėžio rajono Upytės Antano Belazaro pagrindinėje mokykloje. Nepaisant įvairių sunkumų ir trikdžių konferencija sėkmingai gyvuoja iki šiol. Tai tampa tradiciniu gamtamokslinio ir technologinio ugdymo sąjūdžiu. Idėja, kuri gimė pačioje Lietuvos švietimo sistemos reformos pradžioje, sėkmingai realizuojama. To nebūtų įmanoma padaryti be idėjai pritarančių, ją palaikančių bendraminčių – mokytojų, aukštųjų mokyklų dėstytojų, kitų institucijų darbuotojų. Kasmet į konferenciją suvažiuoja mokytojai iš įvairių Lietuvos mokyklų, kitų švietimo įstaigų. Malonu, kad konferencijos ribos išsiplėtė. Į ją atvyksta kolegos ir bendraminčiai iš kitų šalių: Baltarusijos, Rusijos, Latvijos, Estijos, Čekijos ir kt.

Kiekvienais metais parengiamas ir išleidžiamas konferencijos straipsnių rinkinys.

1 pav. Konferencijos leidinio viršelis

2 pav. Konferencijos leidinio titulinis lapas

Šių metų leidinyje iš viso publikuojami 29 straipsniai, kuriuose nagrinėjama įvairi gamtamokslinio ugdymo problematika. Iš visų publikuotų straipsnių 8 yra parengti užsienio šalių autorių. Įdomus publikacijų skirstinys pagal įvairias gamtamokslinio ugdymo didaktines sritis. Net 11 straipsnių skirta bendriesiems gamtamokslinio ugdymo klausimams, 6 straipsniuose nagrinėjami chemijos mokymo aspektai. Po du straipsnius atitinkamai skiriama biologijos ir geografijos mokymo problematikai aptarti. Svarbu paminėti tai, kad net 8 straipsniuose nagrinėjami gamtamokslinio ugdymo pradinėje mokykloje klausimai. Tai rodo, kad vis labiau suvokiama kokybiško ankstyvojo gamtamokslinio ugdymo svarba.

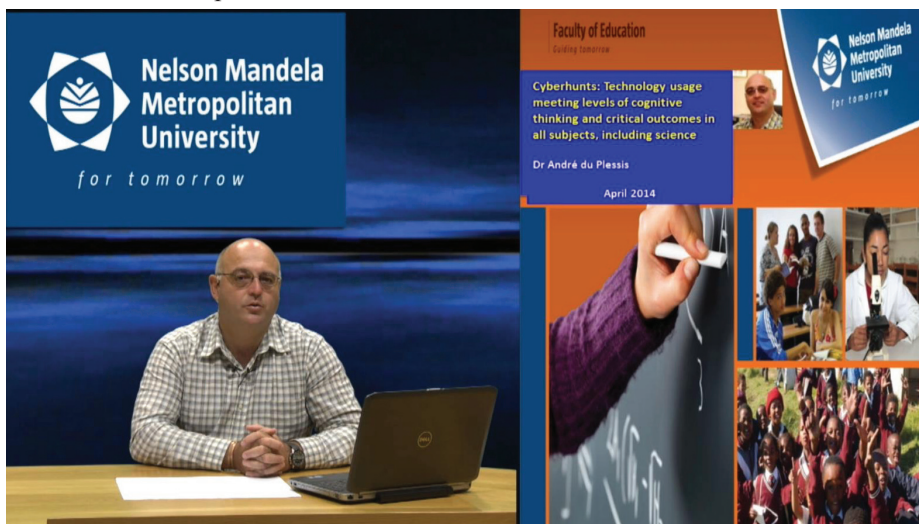

3 pav. Konferencijos dalyvių diskusija: prof. dr. Andris Broks (Latvija), dr. Olga Setchko (Baltarusija), Sigita Švedienė (Lietuva)

4 pav. Konferencijos dalyviai Panevėžio gamtos mokykloje (iš kairės): Inna Portjanskaja (Estija), prof. dr. Vincentas Lamanuskas (Lietuva), dr. Olga Setchko (Baltarusija), Irina Žikina (Estija), dr. Eleonora Melnik (Rusija).

Konferencijos darbe nuotoliniu būdu dalyvavo ir kolega iš Pietų Afrikos Nelsono Mandelos universiteto prof. dr. Andre Du Plessis.

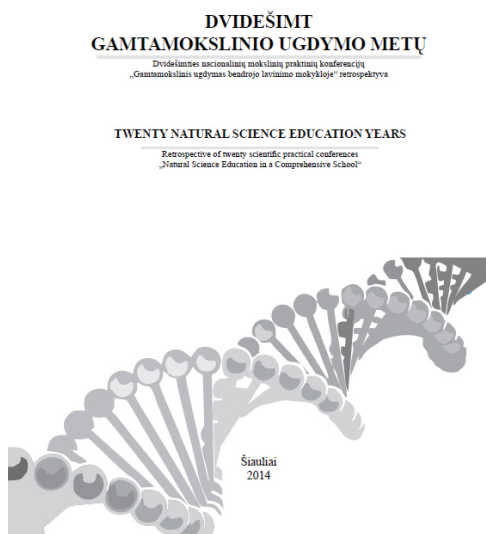
5 pav. Andre Du Plessis video pranešimas konferencijoje

Savo video pranešime profesorius pristatė įdomią metodiką, skirtą gamtamoksliniam ugdymui taikant IKT. Taip pat pristatė Pietų Afrikos švietimo sistemą, aptarė išskylančius sunkumus bei iššūkius.

Dvidešimt metų ištis gana ilgas laiko tarpas. Per visą šį laiką kito Lietuvos švietimo sistema – vyko įvairūs socioekonominiai pokyčiai visuomenėje. Tenka pastebėti, kad gamtamokslinio ugdymo problematika iš esmės liko tokia pat. Siekta apžvelgti konferencijų nueitą kelią, apmąstyti atliktus darbus. Ta proga buvo parengta ir išleista knyga „Dvidešimt gamtamokslinio ugdymo metų“.

6 pav. Knygos viršelis

7 pav. Knygos titulinis lapas

Knygoje „Dvidešimt gamtamokslinio ugdymo metų“ – publikuojama dvidešimties įvykusių nacionalinių mokslinių praktinių konferencijų apžvalga. Ši knyga neabejotinai unikalus leidinys, padėsiantis geriau suvokti atlikto darbo prasmę, apskritai jo daromą įtaką gamtamokslinio ugdymo plėtrai.

Per dvidešimt metų susiformavo tam tikros konferencijos tradicijos. Visų pirma, ji yra „keliaujanti“. Siekiama, kad kasmet jos vyktų vis kitame Lietuvos krašte. Panevėžyje konferencija jau yra vykususi 2005 metais. Ji buvo vienuoliktoji. Panevėžio gamtos mokykla yra unikali švietimo įstaiga itin produktyviai dirbanti neformaliojo gamtamokslinio ugdymo srityje. Konferencijos dalyviai ir svečiai turėjo unikalią galimybę ne tik dalyvauti XX-osios jubiliejinės konferencijos darbe, bet taip pat susipažinti su Panevėžio gamtos mokykla. Be to, konferencijos dalyviai aplankė Panevėžio Lėlių vežimo teatrą. Esame itin dėkingi jo direktoriui ir meno vadovui Antanui Markuckiui už įdomią edukacinę programą, pažintį su šiuo unikaliu teatru.

8 pav. Konferencijos dalyviai diskutuoja pertraukos metu

9 pav. Konferencijos organizacinio komiteto narės doc. dr. Loreta Ragulienė ir doc. dr. Violeta Šlekienė

Taigi, drąsiai galima teigti, kad jau susiformavo tam tikra konferencijų ideologija. Viena vertus, konferencija yra puiki jungtis („tiltas“) tarp akademinės ir pedagoginės (mokytojų) bendruomenės. Mokytojai dalinasi savo patirtimi, iškelia jiems aktualias problemas, sužino tam tikrą naują informaciją ir t. t. Mokslininkai taip pat turi galimybę ne tik pristatyti atliktus tyrimus, bet ir išgirsti mokytojams aktualias problemas. Toks abiejų pusių bendradarbiavimas itin naudingas siekiant tobulinti gamtamokslinį ugdymą mokykloje ir gamtos mokslų dalykų mokytojų rengimą universitete. Kita vertus, konferencijai būdingas mobilumas, inovatyvumas.

Taigi, XX-oji nacionalinė konferencija jau istorija. Ne viską pavyko užfiksuoti, ne visus įdomius klausimus aptarti. Belieka tikėtis, kad gamtamokslinio ugdymo sąjūdis tęsis ir plėtosis.

Summary

THE TWENTIETH NATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE „NATURAL SCIENCE EDUCATION IN A COMPREHENSIVE SCHOOL – 2014“: A REVIEW OF CONFERENCE

Vincentas Lamanuskas

SMC „Scientia Educologica“, Lithuania

This review is devoted to the 20th national scientific practical conference „Natural Science Education in a Comprehensive School – 2014“. It is obvious, that this conference is devoted to topical issues of natural science education. Every year teachers from different schools of Lithuania, and also the teachers and scientists from different foreign countries attending the conference.

The first national conference „Natural science education in comprehensive school“ took place in Upyte, Panevezys district, Antanas Belazaras basic school. At that time, the organisers did not have a clear vision concerning the future of that conference, because that was the time when Lithuanian education „construction“ was going on. The beginning was very hard – there were no finances, no support. However, there was a clear perception – this is necessary, this is important. The years passed. The second conference took place in 1996, the third in 1997... and now we have 2014. Owing to colleagues and like-minded people, this conference

is up to now. The 20th national scientific practical conference took place. What is more, it „grew up“ – both quantitatively and qualitatively. During the mentioned period, various natural science subject, primary class teachers, pre-school education, non-formal education specialists, education managers, high school teachers, scientists and so on took part in the conference. We were learning from each other.

It is obvious, that natural science and technological education success and effectiveness are determined not only by current and newly written textbooks, computers and other modern technologies, renovated school material basis, but, first of all, by education managers' and organisers' attitude and understanding. Equally the same understanding should also get stronger in natural science subject teachers' consciousness. I hope, that conferences contribute significantly to this, and all participating in them, carry out a noble mission – develop natural science and technological education movement not only in Lithuania, but also outside its borders.

Time is ruthless, memory is not all-powerful. We must save the memory and future education activities' reference point. Twenty years is a certain epoch, during which a lot of changes occurred in the field of natural science and technological education. Some of the changes were that gave good results, the others – poor. However, all this is experience. A man is great and powerful in his mind; however, very often of a poor soul. He does not lack willingness and possibilities to create, however, at the same time he does not lack the willingness to destroy what has been created. Nature scientists' worry is absolutely grounded. Today, it is not only natural education that is discussed about. It is more and more often discussed in a very broad context: natural science – technological – noospheric education. Therefore, a personal responsibility falls on us, natural science education specialists, for natural science education system creation and development. This is our primary responsibility and duty.

Key words: national conference, science education, science and technological education movement.

Received 20 August 2014; Accepted 25 August 2014

Vincentas Lamanaukas

PhD., Professor, Department of Education, University of Šiauliai, Lithuania.

E-mail: v.lamanaukas@ef.su.lt